

Vodič o upravljanju

Oživimo gradove!

Priznanja

Autori:

Paula Vandergert, viši naučni saradnik, Institut za istraživanje održivosti, University of East London

Katharina Hölscher, Drift, Erasmus University Rotterdam

Siobhan McQuaid, Centar za društvene inovacije, Trinity Business School, Trinity College Dublin

Connecting Nature se finansira iz okvirnog programa Horizon 2020 Ugovora o grantu Evropske Unije br. 730222

ISBN broj: 978-1-9161451-5-3

Sadržaj

Odjeljak 1 Uvod

- Šta su to rješenja zasnovana na prirodi?
- Šta je to Connecting Nature okvir?

Odjeljak 2 Šta je to upravljanje?

Odjeljak 3 Kako to radimo?

Odjeljak 4 Resursi

1 | Uvod

Šta su rješenja zasnovana na prirodi?

Evropska komisija definiše rješenja zasnovana na prirodi kao rješenja za društvene promjene koja su:

“inspirisana i podržana prirodnom, koja su isplativa i istovremeno pružaju ekološke, društvene i ekonomske koristi i pomažu u izgradnji otpornosti. Takva rješenja unose sve više raznolikih, prirodnih i na prirodi zasnovanih karakteristika i procesa u gradove, krajolike i morske pejzaže, kroz lokalno prilagođene, resursno učinkovite i sistemske intervencije.”

Nastaju mnoga pitanja i ona trebaju odgovore.

Rješenja zasnovana na prirodi doprinose biološkoj raznolikosti i podržavaju pružanje niza usluga ekosistema.

What is the Connecting Nature Framework?

Dizajniranje i implementacija rješenja zasnovanih na prirodi u razmjeru koji donosi ekonomske, ekološke i društvene koristi, dok istovremeno gradi otpornosti i doprinosi biološkoj raznolikosti je složen proces sa mnogo različitih pitanja koja treba razmotriti.

Kao odgovor na ovu neizvjesnost, Connecting Nature je razvio procesni alat koji pomaže gradovima i drugim organizacijama da se kreću putem ka implementaciji rješenja zasnovanih na prirodi u velikim razmjerima: **Connecting Nature okvir**. Okvir prepoznaje **tri različite faze razvoja** rješenja zasnovanog na prirodi: planiranje, isporuka i upravljanje.

U svakoj fazi postoji **sedam zasebnih elemenata** koje gradovi i drugi subjekti moraju uzeti u obzir prilikom oblikovanja svog individualnog rješenja zasnovanog na prirodi: **tehnička rješenja, upravljanje, procjena utjecaja, finansiranje, poduzetništvo, korpodukcija i reflektivno praćenje**.

Gradovi mogu odlučiti da počnu sa bilo kojim elementom Okvirnog procesa i razmatraju ostale redoslijedom koji odgovara njihovom kontekstu. Ono što proizilazi iz Okvirnog procesa je sveobuhvatan pregled od 360° svake faze razvoja rješenja zasnovanog na prirodi.

Vodiči

Kako bi Vam pomogao u razvoju Vašeg rješenja zasnovanog na prirodi, Connecting Nature je proizveo seriju vodiča. Sveukupni Connecting Nature Okvirni vodič je dobra polazna tačka. Postoji i vodič za svaki element okvirnog procesa koji opisuje korake implementacije i pruža studije slučaja koje pokazuju rad u praksi. Dostupan je i priručnik koji pokazuje korake Connecting Nature okvirnog procesa.

Svi Connecting Nature vodiči i priručnici se mogu preuzeti sa www.connectingnature.eu.

Koje je najbolje rješenje za to područje?

Ko će time upravljati?

Kako će se finansirati?

Kako izmjeriti ekonomski, ekološki i društveni utjecaj?

Ko treba biti uključen u planiranje, isporuku i upravljanje?

Hoće li podržati inovacije i stvoriti radna mjesta?

Kako možemo upravljati promjenama?

Čak i prepoznati gdje treba početi može biti izazov!

Prijevod donjeg prikaza:

Planning (planiranje) Nature-Based Solution Goals (rješenje zasnovano na prirodi - ciljevi); Delivery (isporuka) Nature-Based Solution (rješenje zasnovano na prirodi); Stewardship (upravljanje) Nature-Based Solution Impact (rješenje zasnovano na prirodi - utjecaj); Technical Solutions (tehnička rješenja); Governance (upravljanje); Financing and Business Models (finansiranje i poslovni modeli); Nature-Based Enterprises (preduzeća zasnovana na prirodi); Co-Production (koprodukcija); Reflexive Monitoring (reflektivno praćenje); Impact Assessment (procjena utjecaja)

Connecting Nature Framework

2 | Šta je to upravljanje?

Ovaj vodič opisuje ulogu uprave u implementaciji rješenja zasnovanih na prirodi u Vašem gradu ili zajednici.

Upravljanje je šire od vlade. Pokriva zakonske okvire, formalne i neformalne mreže i organizacije, te pravila i politike u vezi sa svime čime se upravlja. Vlade se mijenjaju, ali se upravljanje nastavlja i razvija.

Upravljanje se također odnosi na koordinaciju ljudi i organizacija tako da sve njihove aktivnosti doprinose željenim prednostima rješenja zasnovanih na prirodi.

Rješenja zasnovana na prirodi su bolja kada ljudi i organizacije sarađuju. To je zato što su rješenja zasnovana na prirodi u konačnici za svakoga.

Njihov zajednički razvoj osigurava da se uzmu u obzir različite potrebe i interesi i da se iskoriste lokalne mogućnosti.

Saradnja također podržava dugoročno upravljanje rješenjem zasnovanim na prirodi. Na primjer, lokalna općina koja više nema resurse za upravljanje rješenjem zasnovanim na prirodi može pronaći način da osigura svoju budućnost uključivanjem lokalnih zajednica ili poduzetnika u proces.

Iz ovog razloga, kada je u pitanju upravljanje rješenjima zasnovanim na prirodi, zagovaramo zajednički pristup. Zajedničko upravljanje znači da javni i privatni sektori, formalne i neformalne institucije zajednice, privatne organizacije i grupe rade zajedno na postizanju zajedničke vizije koja se ne bi mogla ostvariti ako bi svako radio pojedinačno.

Zašto moramo promijeniti postojeću urbanu upravu za rješenja zasnovana na prirodi?

Olakšavanje upravljanja za rješenja zasnovana na prirodi, koja su po definiciji međusektorska, višesmjerna i inkluzivna, može biti značajan izazov za uobičajeni način rada grada ili lokalne uprave. Na primjer, gradske vlasti i druge velike organizacije često rade u silosima (u odjelima ili tehničkim silosima) unutar kojih oni slijede svoje vlastite planove. Nadalje, ne smiju komunicirati s javnošću ili uključivati javnost u svoj svakodnevni rad. Oba pristupa su u suprotnosti sa onim što je razvoj rješenja zasnovanih na prirodi.

S obzirom na višestruke prednosti rješenja zasnovanih na prirodi, njihovo upravljanje se ne može odvojiti od upravljanja drugim prioritetima i ciljevima urbane politike, kao što su oni povezani s mobilnošću, zdravljem i otpornošću na klimu. Shodno tome, upravljanje ne može biti prepušteno isključivo pojedinačnim odjelima ili čak lokalnoj upravi.

Usvajanje zajedničkog pristupa upravljanju će najvjerojatnije donijeti višestruke prednosti rješenja zasnovanog na prirodi. Budući da su rješenja zasnovana na prirodi uglavnom prostorna, implementuju se na lokalitetu i stoga je malo vjerovatno da će dugoročno uspjeti ako nemaju podršku lokalnog stanovništva, radnika i preduzeća. Stalno upravljanje rješenjem zasnovanim na prirodi, bez obzira na to ko ga kreira, često će ovisiti o ljudima, organizacijama i mrežama ugrađenim u lokalitet.

2 | Kako mi to radimo?

Šta čini upravljanje saradničkim?

Saradničko upravljanje se zasniva na osnovnim principima prilagodljivosti, policentričnosti i inkluzije. Ovo su neke od karakteristika koje ga čine pogodnim za rješenja zasnovana na prirodi:

- Prilagodljivo je – sa saradničkim pristupom, očekuje se da se procesi upravljanja i donošenja odluka za projekat prilagođavaju tokom vremena, a mogu se formirati za određene trenutke u dužem projektu radi postizanja određenih ciljeva.
- Policentrično je – pristup saradnje omogućava postojećim organizacijama, pojedincima koji su zainteresovani za ishod i profesionalcima i stručnjacima sa relevantnim vještinama da se udruže kada je to korisno, pravovremeno i relevantno za fazu i razmjere rješenja zasnovanog na prirodi.

Ovaj pristup upravljanju prepoznaje da različite organizacije imaju različite strukture upravljanja, čime se šire uloge i odgovornosti za različite aspekte projekta. Ovo zauzvrat omogućava decentralizovane nivoe upravljanja, sa više centara odgovornih za različite aspekte projekta. Prepoznato je da su institucije predvođene zajednicom često najefikasnije na operativnom nivou, jer su najbliže rješenju zasnovanom na prirodi.

- Inkluzivno je – različiti ljudi i organizacije mogu voditi proces u različitim fazama, dok svaki član grupe može učiti jedan od drugog i razmišljati o tome šta funkcioniše, a šta ne.

Pristup zajedničkog upravljanja može ugoditi različitim fazama rješenja zasnovanog na prirodi – planiranje, isporuka i upravljanje – koje su potrebne kako bi se osiguralo da rješenje daje pozitivan doprinos na duži rok.

Kako Connecting Nature pomaže gradskim vlastima i drugim akterima da saraduju na razvoju rješenja zasnovanih na prirodi?

Connecting Nature je razvio proces zajedničkog upravljanja u pet koraka (pogledaj dole) na osnovu istraživanja i prakse. Treba napomenuti da, budući da je zajedničko upravljanje za rješenja zasnovana na prirodi novo, proces će biti pod revizijom i može se prilagoditi na osnovu naših zajedničkih iskustava u Connecting Nature gradovima i šire.

Važno je naglasiti da ovo nije linearan proces, te da postoji nekoliko različitih polaznih tačaka. Dalje, to je iterativni proces.

U nastavku pogledajte više informacija o svakom koraku i kako bi oni mogli funkcionisati u praksi.

Prikaz 2. Koraci za razvoj zajedničkog procesa upravljanja

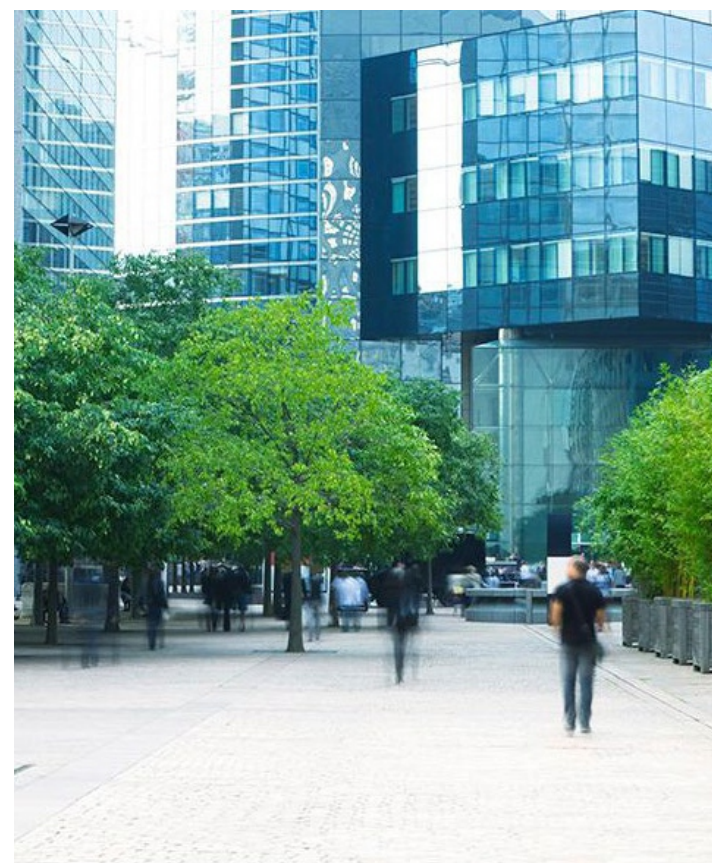
Kako obrazložiti: usklađivanje rješenja zasnovanih na prirodi sa širim ciljevima grada ili zajednice

Rješenja zasnovana na prirodi mogu donijeti višestruke koristi, tako da se mora okupiti širok spektar aktera kako bi se osiguralo postizanje ovih višestrukih prednosti. To zahtijeva da se Vaš projekat zasnovan na prirodi može predstaviti u skladu sa širim društvenim, političkim i poslovnim prioritetima i ciljevima vašeg grada ili zajednice. Korisno je pokazati ne samo kako Vaše rješenje zasnovano na prirodi ispunjava ove lokalne prioritete,

već i kako se ostvaruje popitanju više globalnih tema, poput ciljeva održivog razvoja UN-a i novih kategorija rješenja zasnovanih na prirodi. Ovo će Vam pomoći da izgradite slučaj za svoje rješenje i objasnite kako ono može donijeti širu korist. Ovo može biti korisno, na primjer, ako se prijavljujete za finansiranje. Prenošenje širih prednosti rješenja zasnovanog na prirodi pomaže u izgradnji saveza s partnerima koji imaju različite interese. Na primjer, vaše rješenje zasnovano na prirodi bi moglo podržati ljude u tome da postanu zdraviji, pružajući prostor za vježbanje, ili bi moglo poboljšati biološku raznolikost ili upravljanje atmosferskim vodama.

Iz ovog razloga, trebate objasniti prednosti organizacijama koje rade na poboljšanju zdravlja i dobiti stanovnika, onima koje rade na poboljšanju prirodnog okruženja, onima koje održavaju otvorene prostore i organizacijama za planiranje razvoja kako biste osigurali njihovu podršku.

Naši Connecting Nature gradski partneri su to učinili sa svojim primjerima rješenja zasnovanih na prirodi, kako bi uskladili ciljeve projekta sa širim gradskim i globalnim ciljevima, ali svaka organizacija, od grupe u zajednici do lokalnog biznisa, može to učiniti sa malo istraživanja. Pogledajte primjer Glasgowa na prikazu 3 koji se ispod nalazi.

Trenutni status lokacije: Identifikujte trenutnu upotrebu, vlasništvo i upravljanje mjestom na kojem želite da bude rješenje zasnovano na prirodi.

Bilo da ste grupa u zajednici, gradska uprava, odjel lokalne uprave, preduzeće ili organizacija trećeg sektora, nakon što ste identifikovali gdje želite implementovati svoje rješenje zasnovano na prirodi, postoje neka osnovna pitanja na koja treba odgovoriti:

- Ko trenutno koristi prostor?
- Ko je vlasnik prostora?
- Ko upravlja prostorom?

Pronalaženje odgovora može biti komplikovano, posebno ako prostor koristi, posjeduje i njime upravlja mnogo različitih ljudi. Međutim, odgovaranje na pitanja je bitan prvi korak.

Mnoge održive lokacije za rješenja zasnovana na prirodi u gradovima, uključujući parkove, općinske otvorene prostore, ulice i vodene površine, u vlasništvu su i njima upravljaju lokalne vlasti. Iz ovog razloga, iako će mnoge ideje za rješenja zasnovana na prirodi doći iz zajednica, uključivanje lokalne uprave je gotovo sigurno potrebno u ranim fazama.

STRATEGIJA/PRIORITETI GRADA

1. Strateški plan 2015-2025

EKLIPSE okvir

- Ublažavanje/prilagodavanje klime
- Upravljanje vodama
- otpornost obala
- Upravljanje zelenim površinama
- Kvalitet zraka
- Urbana regeneracija
- Zajedničko planiranje/upravljanje
- Društvena pravda i kohezija
- Javno zdravlje i dobrobit
- Ekonomske mogućnosti i zeleni poslovi

Connecting Nature

- Prilagodavanje / otpornost na klimatske promjene
- Zdravlje i dobrobit
- Društvena kohezija
- Potencijal ekonomskog razvoja
- Zelene poslovne prilike

UN ciljevi održivog razvoja

2. Plan razvoja grada 2017

EKLIPSE okvir

- Ublažavanje/prilagodavanje klime
- Upravljanje vodama
- Upravljanje zelenim površinama
- Kvalitet zraka
- Urbana regeneracija
- Društvena pravda i kohezija
- Javno zdravlje i dobrobit
- Ekonomske mogućnosti i zeleni poslovi

Connecting Nature

- Prilagodavanje/otpornost na klimatske promjene
- Zdravlje i dobrobit
- Potencijal ekonomskog razvoja
- Zelene poslovne prilike

UN ciljevi održivog razvoja

3. Ekonomska strategija 2016-2023

EKLIPSE okvir

- Urbana regeneracija
- Društvena pravda i kohezija
- Javno zdravlje i dobrobit
- Ekonomske mogućnosti i zeleni poslovi

Connecting Nature

- Prilagodavanje/otpornost na klimatske promjene
- Zdravlje i dobrobit
- Društvena kohezija
- Potencijal ekonomskog razvoja
- Zelene poslovne prilike

UN ciljevi održivog razvoja

4. Housing Strategy 2017

EKLIPSE okvir

- Ublažavanje klimatskih promjena
- Urbana regeneracija
- Socijalna pravda & kohezija
- Javno zdravlje & dobrostanje

Connecting Nature okvir

- Ublažavanje klimatskih promjena
- Javno zdravlje & dobrostanje
- Socijalna kohezija
- Razvoj ekonomskih potencijala
- "Zelene" poslovne prilike

UN ciljevi održivog razvoja

7. Klimatska strategija 2015-2018

EKLIPSE okvir

- Ublažavanje/prilagodavanje klime
- Upravljanje vodama
- otpornost obale
- Upravljanje zelenim površinama
- Kvalitet zraka
- Urbana regeneracija
- Zajedničko planiranje i upravljanje
- Društvena pravda i kohezija
- Javno zdravlje i dobrobit
- Ekonomske mogućnosti i zeleni poslovi

Connecting Nature

- Prilagodavanje/otpornost na klimatske promjene
- Zdravlje i dobrobit
- Društvena kohezija
- Potencijal ekonomskog razvoja
- Zelene poslovne prilike

UN ciljevi održivog razvoja

6. Zdravstvena strategija 2015-2020

EKLIPSE okvir

- Društvena pravda i kohezija
- Javno zdravlje i dobrobit
- Ekonomske mogućnosti i zeleni poslovi

Connecting Nature

- Zdravlje i dobrobit
- Društvena kohezija
- Potencijal ekonomskog razvoja

UN ciljevi održivog razvoja

5. Strategija za prijevoz 2014-2024

EKLIPSE okvir

- Ublažavanje/prilagodavanje klime
- Upravljanje zelenim površinama
- Kvalitet zraka
- Urbana regeneracija
- Društvena pravda i kohezija
- Javno zdravlje i dobrobit
- Ekonomske mogućnosti i zeleni poslovi

Connecting Nature

- Prilagodavanje/otpornost na klimatske promjene
- Zdravlje i dobrobit
- Potencijal ekonomskog razvoja
- Zelene poslovne prilike

UN ciljevi održivog razvoja

Studija slučaja: Prepoznavanje različitih korisnika, vlasnika i menadžera Stiemer doline, u Genku

U našem Connecting Nature partnerskom gradu Genku, projektni tim Connecting Nature identifikovao je vodotok od 8 km i okolno zemljište koje prolazi kroz grad – dolinu Stiemer – kao srce svog primjera rješenja zasnovanog na prirodi. Da bi razvio primjer, tim je identifikovao više korisnika, menadžera i vlasnika područja, koje uključuje privatne bašte, općinsko zemljište i imovinu (sa različitim menadžerima) i sam potok, dio šireg upravljanja vodama u regionu.

Slika: Stiemer Valley (Stiemerdolina). Autorsko pravo: grad Genk

Studija slučaja: Učiniti društvene organizacije glavnim akterima na području rijeke Warta, Poznań

U našem Connecting Nature partnerskom gradu, Poznań, gradski tim je iskoristio stratešku politiku za rijeku Warta kako bi izgradio program koji se razvija za revitalizaciju dijelova plovnog puta. Vremenom je povećao vodeću ulogu organizacija u zajednici i malih preduzeća dok je smanjio tradicionalnu ulogu gradske uprave u pružanju usluga. Ovo je imalo višestruke koristi, uključujući društvene, kulturne i ekonomske koristi. Iz godine u godinu, grad je trošio manje novca na projekat i stvorio više mogućnosti za razvoj lokalnih usluga i komercijalnih aktivnosti. Zakup zemljišta se nudi besplatno operaterima (firmama, društvenim organizacijama) koji moraju osigurati kontinuitet rada pristankom na dugoročne ugovore.

Cilj u Poznanu je bio da smanjiti broj tradicionalnih intervencija koje kontroliše gradska uprava i pretvoriti organizacije zajednice i privatni sektor u vodeće aktere, pri čemu javni sektor igra odgovornu ulogu, ulogu podrške, te ulogu niskog nivoa.

Slika: Warta River
Autorsko pravo: Grad Poznań

Ko su potrebni partneri: identifikujte sve relevantne partnere i okupite ih da zajedno kreiraju viziju i ciljeve za rješenje zasnovano na prirodi

Dovršavanjem gore navedenih koraka, već ćete identifikovati mnoge pojedince, grupe i organizacije koji će morati zajedno raditi kako bi postigli rješenje zasnovano na prirodi. U ovom koraku identifikujte partnere koji nisu direktno povezani s lokacijom rješenja zasnovanog na prirodi, ali koji su ipak značajni.

Kada se identifikuju svi partneri, morat ćete razmisliti o najboljem načinu da ih spojite kako bi svaki mogao saopćiti svoj interes za mjesto ili predloženi ishod, ili oboje. **Vodič za koprodukciju** sadrži ideje kako spojiti partnere i koproducirati (nove) vizije prostora. Dok će različite stranke i organizacije imati svoje ciljeve, želje i planove, dogovor oko zajedničke vizije za odabrani prostor bit će od suštinskog značaja za usklađivanje njihovih interesa i razjašnjavanje zajedničkih ciljeva, vremenskih okvira, upravljanja i uprave.

Kako ćete raditi zajedno? Razvijte i dogovorite zajednički okvir upravljanja kako bi različiti partneri efikasno radili zajedno, dijeleći uloge i odgovornosti

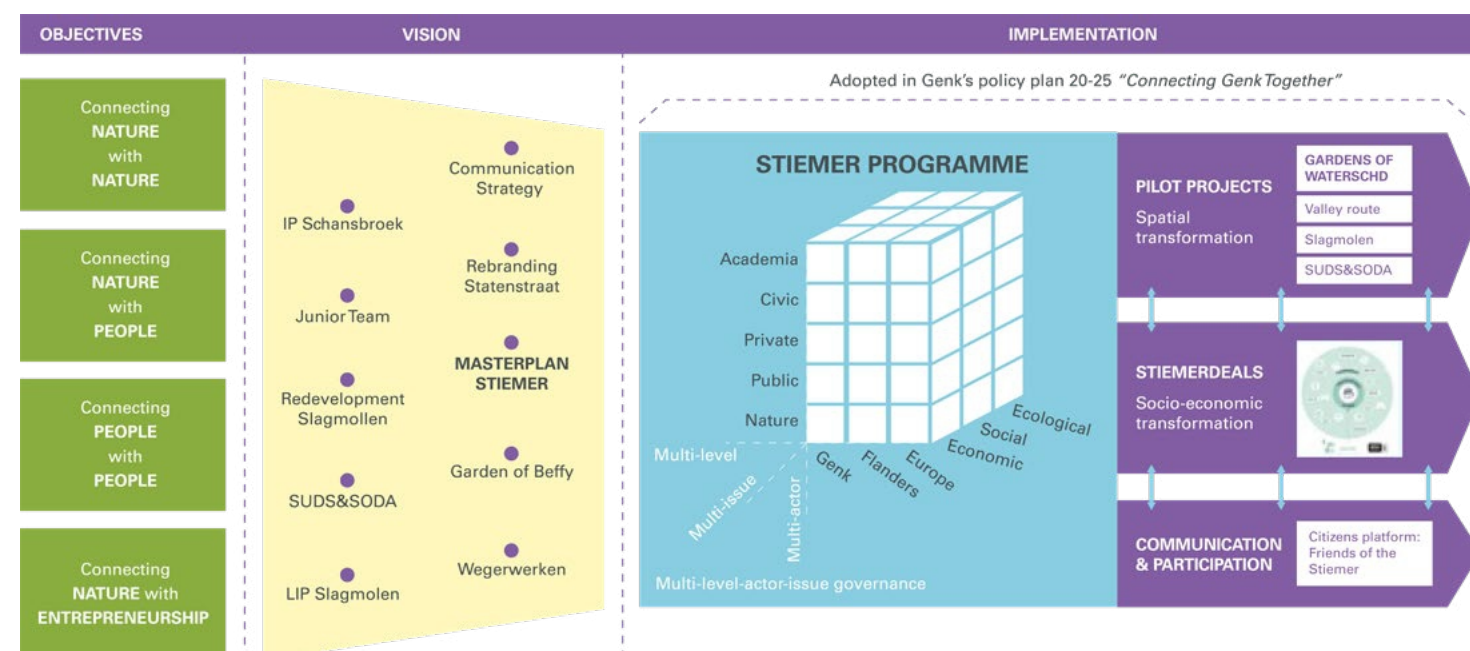
Nakon što se svi partneri slože s vizijom, sljedeći korak je identifikovati kako ćete raditi zajedno. Ovdje je korisna prilagodljiva i policentrična priroda zajedničkog upravljanja. Svaki partner djeluje u okviru različitog upravljačkog okvira – to će biti formalno za gradske vlasti, a manje za grupe lokalne zajednice – i ove razlike moraju biti jasne od samog početka kako bi svako dao svoj doprinos kako najbolje odgovara njihovim područjima stručnosti ili sferama djelovanja.

Studija slučaja: Projekat Stiemi Valley u Genku ovisi o fleksibilnom i policentričnom pristupu upravljanju

Okviri upravljanja koji se razvijaju dizajnirani su da pomognu partnerima da doprinesu na različite načine. Inovativni Stiemi Deals su primjer: ovo je zajednički okvir za finansiranje i upravljanje za stimulaciju i podršku novih projekata koji iskorištavaju prirodni potencijal doline Stiemi. Preduzetnici ili socijalna preduzeća se podržavaju u tome da osnuju poslove poput proizvodnje sladoleda ili pčelarstva

sa nivoom upravljanja koji odgovara njihovom obimu. Na drugom kraju spektra, potrebni su formalniji aranžmani upravljanja kada je u pitanju plan za razvoj ekološki prihvatljivijeg održivog urbanog sistema odvodnje u dolini Stiemi, gdje će zainteresovane strane kao što su stanovnici koji imaju privatne bašte u slivnom području i regionalni partneri za upravljanje vodama, morati biti okupljeni, s različitim ulogama i odgovornostima. Ova fleksibilnost je u srcu Genkovog zajedničkog i policentričnog pristupa upravljanju.

Prikaz 4. Okvir za zajedničko upravljanje Grada Genka
Autorsko pravo: Grad Genk

Prijevod gornjeg prikaza:
Ciljevi: Povezivanje prirode sa prirodom; povezivanje prirode sa ljudima; povezivanje ljudi sa ljudima; povezivanje prirode sa preduzetništvom
Vizija: IP Schansbroek, Junior Team (juniorski tim), Redevelopment Slagmollen (Rekonstrukcija Slagmollen), SUDS&SODA, LIP Slagmollen; Communication Strategy (Komunikacijska strategija); Rebranding Statenstraat (Rebrandiranje Statenstraat); Masterplan Stiemi (Veliki plan Stiemi), Garden of Befly (Vrt Befly), Wegerwerken.
Implementacija: Usvojena u planu politike Genka 20-25 "Povežimo Genk" (lijevo)
Stiemi program: (lijevo) Academia, društveno, privatno, javno, priroda; (dole) Genk, Flanders, Evropa; (desno) ekonomsko, socijalno, ekološko; (ispod) više nivoa; više problema; više aktera – Upravljanje sa više nivoa, više aktera i više problema. (desno)
Pilot projekti (prostorna transformacija): Vrtovi Waterschd, Valley route (dolinska ruta); SUDS&SODA
Stiemi deals (socio-ekonomska transformacija)
Komunikacija i učešće (Platforma građana – Stiemi prijatelji)

**Šta Vam je potrebno za
uspjeh? Identifikujte uslove,
vještine i kapacitete za
refleksivno učenje kako biste
osigurali stalni uspjeh**

Ovaj novi oblik upravljanja sa sobom nosi izazov razvoja organizacionih uslova i vještina koje omogućavaju zajedničko upravljanje, poput onih koje se odnose na liderstvo i podršku, znanje, povjerenje i komunikaciju. U nastavku sumiramo ključne uslove i vještine koje će biti potrebne. Mapiranje ovih kroz partnerstvo će pomoći u izgradnji međusobnog povjerenja i samopouzdanja.

Uslovi i vještine potrebne u partnerstvu:

1) Partneri trebaju razviti znanje o:

- Razumijevanju mjesta i konteksta – na primjer, ko su trenutni korisnici i koji su ciljevi grada – i kako će rješenje zasnovano na prirodi doprinijeti ovom kontekstu
- Identifikovanju i mjerenju sinergije i kompromisa
- Pokazivanju toga kako rješenja zasnovana na prirodi dodaju vrijednost postojećim projektima/procesima

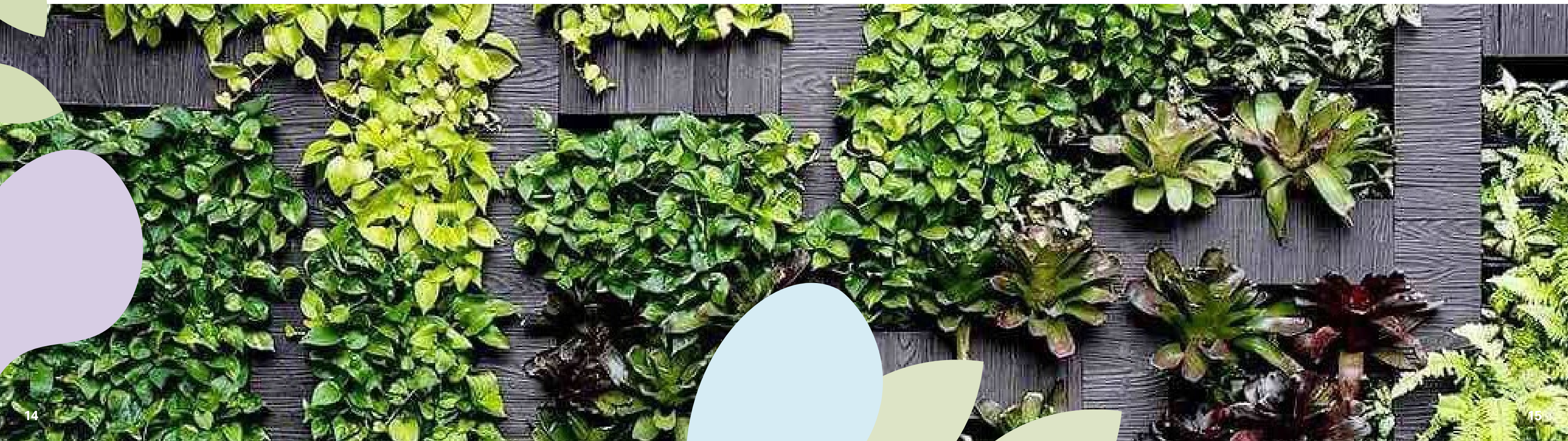
2) Partneri treba da se dogovore i saopće jasne i transparentne uloge i odgovornosti

- Ko će šta raditi i kada, izraženo kroz proces i partnerstvo

- Način na koji ljudi i organizacije mogu biti uključeni na kratki vremenski period, na primjer, kooptirajući partneri, često privremeni i specifični za lokaciju, kao što je pejzažni arhitekta za specifične tehničke informacije, od vitalnog je značaja za napredak prakse rješenja zasnovanih na prirodi
- Kako izgraditi povjerenje među partnerima

3) Partneri moraju biti otvoreni za eksperimentisanje i učenje

- Stvoriti prostor za zajedničko učenje, udruživanje znanja, akcija i resursa
- Međusobna razmjena znanja, uvažavanje različitih perspektiva i vrsta znanja unutar partnerstava

Vještine potrebne partnerima:

- 1) Sposobnost identifikovanja mogućnosti za saradnju sa širokim spektrom urbanih aktera
- 2) Vještine medijacije za premošćivanje različitih prioriteta, interesa i agendi – ponekad, nezavisni fasilitator može pomoći u ovoj ulozi premošćivanja
- 3) Komunikacijske vještine za osvajanje "srca i umova" i sposobnost saradnje sa kolegama u različitim gradskim odjelima ili organizacijama tako da se mogu iskoristiti učinkovite skale i višestruke koristi
- 4) Liderske vještine za procjenu i prilagođavanje prioriteta; te uticaj i mobilizaciju
- 5) Sposobnost stvaranja partnerstava među interesnim zajednicama, kao što ona sa zajednicom, lokalnim preduzećima, lokalnim univerzitetima i fakultetima

Angažman Drumchapel zajednice.
Autorska prava: Gradsko vijeće Glasgowa

Studija slučaja: Kooptiranje vještina angažmana dionika u Glasgowu

Naš Connecting Nature gradski partner, Glasgow, koristio je nevladinu organizaciju – Greenspace Scotland – da olakša sastanak o planiranju zajednice i utvrđivanju obima u oblasti Drumchapel u gradu, gdje postoje mnogi društveni i ekonomski izazovi. Postoji mogućnost pružanja podrške ugroženim članovima zajednice i proizvodnje lokalne hrane. Doprinos Greenspace Scotlanda kao neutralne organizacije za premošćivanje znači da može omogućiti prostor za jednaku interakciju između gradskih službenika, stanovnika, stambenih zajednica, policije i drugih grupa. Ovo pomaže razmjeni znanja i podstiče osjećaj vlasništva zajednice nad novim projektom rješenja zasnovanog na prirodi.

4 | Resursi

Connecting Nature razvija Connecting Nature okvir i niz publikacija i alata za podršku koji pružaju najsavremenije razumijevanje upravljanja u vezi s rješenjima zasnovanim na prirodi, uključujući i ovaj vodič.

- Frantzeskaki N, Vandergert P, Connop S, Schipper K, Zwierchowska I, Collier M, Lodder M (2020). **Ispitivanje potreba politike za implementaciju rješenja zasnovanih na prirodi u gradovima: Nalazi iz transdisciplinarnih iskustava širom grada u Glasgovu (Velika Britanija), Genku (Belgija) i Poznanju (Poljska).** Politika korištenja zemljišta, 96. <https://doi.org/10.1016/j.landusepol.2020.104688>
- Frantzeskaki N, Vandergert P, Dick G (predstoji). 'Koji gradovi se trebaju transformisati pomoću rješenja zasnovanih na prirodi?' poglavlje u "Rješenja zasnovana na prirodi i izazovi vode: ubrzanje tranzicije ka održivijim gradovima", uredili Herzog, C. P., Freitas, T. and Wiedman, G.; Izdavač Evropska komisija, Brisel
- Zwierchowska I, Fagiewicz K, Poniży L, Lupa P, Mizgajski A (2019). **Uvođenje prirodnih rješenja u urbanu politiku – činjenice i praznine. Studija slučaja Poznań.** Politika korištenja zemljišta, 85. DOI: 10.1016/j.landusepol.2019.03.025
- Connecting Nature okvir <https://connectingnature.eu/innovations/connecting-nature-framework>
- UrbanbyNature <https://connectingnature.eu/programme-steps>

Osim Connecting Nature, drugi projekti koje finansira Evropska unija ispituju rješenja zasnovana na prirodi. Izbor resursa, navedenih u nastavku, pruža informacije o zajedničkom upravljanju:

- Nature4Cities <https://www.nature4cities.eu/>
- Clever Cities <https://clevercitiesguidance.wordpress.com/>
- Ambrose-Oji et al, (2017). **Inovativno upravljanje za urbanu zelenu infrastrukturu: vodič za praktičare** – GreenSurge projekat dostupan 6.3, University of Copenhagen, Copenhagen. <http://www.e-pages.dk/ku/1337/html5/>
- Vandergert P et al, (2015). **Kombinacija adaptivnog upravljanja i institucionalne teorije za istraživanje urbane otpornosti i strategija održivosti u gradskom području Rima, Italija.** Međunarodni časopis za održivi urbani razvoj <http://dx.doi.org/10.1080/19463138.2015.1102726>
- Holscher K i Frantzeskaki N ur., (2020). **Transformativno upravljanje klimom: perspektiva kapaciteta za sistematizaciju, evaluaciju i vođenje klimatskih akcija** Palgrave Macmillan. <https://link.springer.com/book/10.1007%2F978-3-030-49040-9>